

Verslag plantenexcursie naar Stoenckherne bij Workum d.d. 13-05-2023

We starten deze dag weer traditioneel met koffie en gebak. Dit keer in het prachtige plaatsje Workum in zuidwest Friesland bij het gezellige restaurant Pottebakker, waar we mogen genieten van schoonmoeder's appelgebak.

Vervolgens vertrekken we vanaf de kale Hylperdijk bij de haven ter hoogte van de fraaie Nijlannermolen

De molenaar verwacht hoog bezoek, want maait met veel kabaal alle prachtige bermbloemen langs zijn oprit een kopje kleiner. Wat jammer. Het zag er zo uitnodigend en landelijk uit.

We lopen langs en op de dijk waar we veel algemene soorten vinden. Na een uurtje hebben we al 76 soorten gevonden. Die gaan we hier niet allemaal vermelden natuurlijk. We vinden o.a. onze nationale wilde bloem 2023: het madeliefje. Heleen kan het tuiniers-gen even niet onderdrukken en trekt de plantjes rondom de slipbladige ooievaarsbek weg, zodat de bloemen mooi tot hun recht komen op de foto.

Aan de andere kant van de dijk loopt een sloot met fraaie rietkraag incl. grote lisdodde, wolfspoot, pitrus, blaartrekkende boterbloem, oeverzegge, zwarte zegge en koninginnenkruid. En een beginnende moerasmelkdistel, echt een soort van laagveengebieden. Deze kan wel 4 meter hoog worden.

We twijfelen over de determinatie van zachte of kleine ooievaarsbek. We houden het op kleine ooievaarsbek. En we vragen ons af wie door het gras dat platte spoor heeft gemaakt. Volgens Niels heeft er iemand gelopen en hij denkt dat deze regelmatig bèhhh roept. Tsjja, je hebt verstand van de natuur of niet. Niels ontdekt dan ook als eerste een slang in het gras.

De eerste orchidee die we vinden is de brede orchis. Slechts 2-3 exemplaren, dit in tegenstelling tot het oerwoud aan reuzeberenklauwen aan de overkant van de sloot. De sloot grenst aan het natuurgebied Stoenckherne en in/aan deze sloot groeit klein kroos, kikkerbeet, kalmoes, watereppe en groot hoefblad.

We lopen tot aan een lichtwachtershuis?? en steken dan de dijk over richting IJsselmeer. Hier lunchen we op bielzen in de koele schaduw van een boom.

Na de lunch lopen we in westelijke richting een stukje langs het IJsselmeer. De dijk maakt hier een bocht naar links en wij lopen rechts hiervan langs de afrastering van het natuurgebied Stoenckherne speurend naar bijzondere planten. Het natuurgebied is helaas verboden terrein voor ons.

Een prachtige pol pluimzegge bewaakt het gebied. Zij verdient met recht een pluim. Hier vinden we ook de zeldzame spindotterbloemen. Een overblijfsel van het vroegere tijverschil. Bij Kampen merk je de invloed van de vroegere Zuiderzee nog aan soorten zoals behaarde peperkers die daar groeit.

Langs de rand van het natuurgebied groeit grove varkenskers, grote waterweegbree, heelblaadjes en veelkleurig vergeet-me-nietje. Kijk een Gelderse roos! Helemaal in Friesland terecht gekomen. Och, de wereld is klein hoor; de Japanse duizendknoop is ook helemaal naar Nederland gekomen, dus!

En dan de vondst van de dag : de zeldzame gebogen driehoeksvaren. Heel bijzonder.

We hebben oog voor alles in de natuur. Zo zien we een ree lopen, waarop Niels opmerkt : ik zie Hinde-lopen. En dat klopt, want aan de horizon zien we het pittoreske stadje liggen met een zee aan zeilbootmasten.

Een klein jong haasje schiet voor onze voeten weg uit het hoge gras en blijft daarna plat op de grond liggen. Wat zal zijn hartje tekeer gaan. Gelukkig zien we het net op tijd zodat Heleen niet bovenop hem gaat staan.

We determineren nog een vergeet-me-nietje. Het is het veelkleurig vergeet-me-nietje, waarvan de kroonbuis boven kelkbladen uitsteekt en met haak aan de onderkant van de bladeren. Dat is teveel voor een van de meelopers: "Dan haak ik al af"

We gaan de dijk aan de andere kant bewonderen. Een prachtig waterrijk gebied strekt zich voor ons uit. Ideaal voor veel vogels. We horen de roerdomp die het met ons eens is.

Het IJsselmeerwater kwelt hier op en zorgt voor een bijzondere vegetatie. Hier brede orchissen, zeegroene zegge met mooie overhangende aartjes, gele waterkers, ruw walstro (met 6 kransen, dit in tegenstelling tot moeraswalstro met 4 kransen) en grote pollen rietzwenkgras.

-----Wat komen jullie hier doen ?-----

Een groot veld met bloeiend Engels gras.

Voor de afwisseling de rups van een rietvink en grote beer in het riet.

Bij de Oosterdijk aangekomen slaan we linksaf richting station Hindelopen. Bij het station houden we een theepauze en vragen ons af waarom dit station zo ver van Hindelopen af ligt.

Na deze korte pauze lopen we over de Lieuwe Klazes Leane weer richting beginpunt. We verbazen ons nog over de omgekeerde boerderij. Een appartementencomplex genaamd "Lånskip" naar een ontwerp van architect Rein Hofstra. De meningen hierover zijn verdeeld, maar bijzonder is het.

Halverwege staat er links van de weg een informatiebord van Staatsbosbeheer over: “it Warkumer Nijlan een kleurrijke, plantaardige parel” Hier is geen woord van gelogen.

De prachtige bermen langs de sloot verrassen ons met heel veel mooie soorten. Grote ratelaar, kale jonker, brede orchis, stijve waterranonkel, grote keverorchis, de echte koekoeksbloem. We genieten van grutto, Kievit en tureluur. Kikkers laten van zich horen. Dit laatste stuk van onze wandeling is de kers op de taart.

In het totaal hebben we 181 soorten wilde planten gevonden.

Midden in Workum laten we ons verrassen bij Restaurant de Gulden Leeuw. Een werkelijk culinaire afsluiting van een mooie zonnige dag.

Foto's: Gonny Sleurink/Heleen Strikkers

Verslag: Ellen van Knippenberg